

SUOMEN UN WOMEN
julkaisu koululaisille
ja opiskelijoille

RAUHAA KAIKILLE!

TASA-ARVO, TURVALLISUUS, KESTÄVÄ KEHITYS

MOIKKA!

Tiesitkö, että maailmassa on tällä hetkellä enemmän nuoria kuin koskaan aiemmin?

On totta, että nuoret ovat monissa kriiseissä ja hankalissa tilanteissa suurimpia kärsijöitä. Esimerkiksi pakolaisista suuri osa on nuoria. Samaan aikaan juuri meidän sukupolvellamme on kuitenkin mahdollisuus toimia positiivisena muutoksentehtävänä.

Etchä sinäkin olet joskus kuullut nuorten olevan “tulevaisuuden johtajia”. Onneksi tämä ei aivan pidä paikkaansa. Me nuoret, ja nuoret naiset, emme nimittäin ole pelkästään tulevaisuuden tekijöitä. Me voimme vaikuttaa maailmaan suuntaan juuri tässä ja nyt. Meillä on oikeus ja velvollisuus tarttua vallankahvaan juuri tänään.

On tietysti vaikea keksiä, mitä juuri minä voisin tehdä, kun vaikkapa Irakin ja Syyrian levottomuudet ovat tuhansien kilometrien päässä Suomesta. Globaalit kriisit eivät kuitenkaan tapahdu tyhjiössä, vaan moni pakolainen etsii esimerkiksi uutta kotia täältä.

Miten voimme toivottaa uudet suomalaiset tervetulleiksi? Miten voimme ylläpitää Suomessa yli 70 vuotta kestänyttä rauhaa tulevaisuudessakin?

Jokainen meistä voi pyrkiä ainakin ymmärryksen rakentamiseen itsensä ympärille sekä kriittiseen ajatteluun. Jaksatko yrittää ymmärtää koulukaverisi erilaisia perspektiiviä? Otatko Facebook-feedin sensaatiotarinat uutisina vai jaksatko selvittää taustat pintaa syvemältä?

Parempi maailma syntyy yhdessä tehden – yksi hyvä teko kerrallaan.

ILMI SALMINEN

SUOMEN YK-NUORISODELEGAATTI
(SUOMEN NUORTEN EDUSTAJA YK:SSA)

P.S.

Jos olet kiinnostunut seuraamaan toimintaani YK-nuorisodelegaattina, lisääilen kuvia esimerkiksi Instagramissa tunnuksella @ilmisa. Ollaan yhteyksissä!

OPETTAJALLE

Tämän julkaisun tavoitteena on keskustella konflikteihin, pakolaisuuteen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvistä kysymyksistä. Harkitse julkaisun käyttöä ikätason mukaisesti. Aineisto on tarkoitettu erityisesti 15-vuotiaille ja sitä vanhemmille oppilaille.

Julkaisu liittyy YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Siihen liittyy oppimisympäristö, josta löytyy lisää aineistoa sekä vinkkejä opetukseen:

www.unwomen.fi/oppimisymparisto

OPPILAALLE

Ahdistavtko tai mietityttävätkö tässä julkaisussa kerrotut asiat? Älä jää yksin.

Lasten ja nuorten puhelin päivystää numerossa 116 111 ma-pe klo 14-20 ja la-su klo 17-20. Puhelu on soittajalle ilmainen eikä näy puhelinlaskussa. Lasten ja nuorten puhelimessa voi kysyä tai keskustella luottamuksellisesti mistä tahansa itseä mietityttävästä asiasta. Puhelimen aikuiset päivystäjäät ovat vaihtolovelvollisia.
www.lastenjanuortennetti.net

Tietoa omista rajoista, seurustelusuhhteesta, väkivallasta ja avun hakemisesta:
www.omatrajani.fi

TUETTU ULKOMINISTERIÖN
KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN

Julkaisija
Suomen UN Women ry
www.unwomen.fi

KUVA: UN WOMEN/GUSTAVO STEPHAN

FAKTA
RAUHAN
JA OIKEUDEN-
MUKAISUUDEN EDISTÄMINEN
ON YKSI YK:N KESTÄVÄN
KEHITYKSEN TAVOITTEISTA.
TUTUSTU KAIKKIIN TAVOITTEISIIN
OPPIMISYMPÄRISTÖSSÄ:
WWW.UNWOMEN.FI/
OPPIMISYMPÄRISTÖ

NUORET, RAUHA JA TURVALLISUUS

Maailmassa on enemmän nuoria kuin koskaan aikaisemmin.
Eriyksen paljon nuoria on maissa, joissa on aseellisia konflikteja.

Suurella osalla maailmaa nuorten on vaikea päästä kiinni työhön ja ansaita riittävästi rahaa itsenäiseen elämään. Yhteiskunnasta syrjäytyminen ja mahdollisuuksien puute saattaa viedä nuoret mukaan aseellisiin konflikteihin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin.

Koulutus ja työ estävät syrjäytymistä ja vahvistavat rauhaa. Kolmasosa maailman nuorista on työttömänä ja seuraavan vuosikymmenen aikana työmarkkinoille tulee miljardi uutta nuorta lisää. Eriyksen vaikeaa työllistyminen ja koulutuksen hankkiminen on tytöille ja nuorille naisille.

Konfliktien ehkäisemiseksi on tärkeää, että nuoret ja naiset saavat enemmän vaikutusmahdollisuuksia ja jalansijaa päätöksenteossa. Kestävää rauhaa ei saada aikaiseksi ilman nuorten osallistumista.

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi joulukuussa 2015 ensimmäisen nuoria, rauhaa ja turvallisuutta koskevan päätöslauselman, jonka takana ovat suomalaiset nuoret.

Suomalaisten järjestöt ja nuorisotoimijat ovat vieneet eteenpäin ajatusta nuorista rauhantekijöinä.

Nuoret, rauha ja turvallisuus -pätöslauselmassa korostetaan nuorten positiivista merkitystä kestävän rauhan rakentamisessa. Päätöslauselma edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteita ja erityisesti tavoitetta 16, jonka tarkoituksena on edistää rauhanomaisia yhteiskuntia.

KELEA SITÄ!

Jokainen voi edistää rauhaa pienillä teoilla. Voit järjestää Rauhanfutis-pelin tai turnauksen missä ja milloin vain. Rauhanfutiksen säännöt koskevat sekä pelaajia että yleisöä. Ne kiinnittävät huomiota erityisesti rauhanomaiseen vuorovaikutukseen.

Lue lisää: www.rauhankasvatus.fi/opettajille/oppimateriaalit/rauhanfutis

NAISET SODANKÄYNNIN KOHTEENA

Nykyajan sodat eivät ole vaarallisia vain taisteluille osallistuville sotilaille, vaan yhtä lailla siviileille. Naisiin kohdistuva väkivalta on systemaattista konflikteissa.

Konfliktit lisäävät epätasa-arvoa ja köyhyyttä monin tavoin. Koko maailmaa koskevissa kestäväen kehityksen tavoitteissa todetaan, että kestävä kehitys ei ole ilman rauhaa ja rauhaa ei ole ilman kestävä kehitystä.

Konfliktit ja sodat vaikuttavat eri tavoin miehiin ja naisiin, tyttöihin ja poikiin. Monesti nämä vaikutukset on jätetty huomiotta konfliktien ennaltaehkäisyssä, ratkaisemisessa ja rauhanrakennuksessa. Esimerkiksi sotien ja konfliktien aikana naiset yhdessä lasten kanssa muodostavat usein suurimman osan kotiseudultaan paenneesta väestöstä.

VÄKIVALTA TUHOAA TULEVAISUUDEN

Seksuaalista väkivaltaa käytetään sotataktiikkana, jolta siviilien on vaikea suojautua. Raiskaukset ovat aina kuuluneet sodankäyntiin, mutta viime vuosikymmeninä naisiin kohdistuvasta väkivallasta on tullut taktiikka, jota käytetään tietoisesti ja suunnitelmallisesti vihollisen häpäisemiseen.

Seksuaalinen väkivalta tuhoaa kokonaisia yhteisöjä. Se vie uhriksi joutuneilta naisilta terveyden, itsekunnioituksen ja toimeentulon. Usein raiskatut naiset eristetään yhteisöissä. Rikoksen tekijät jäävät monessa tapauksessa ilman rangaistusta, kun taas uhri joutuu kantamaan häpeää koko loppuelämänsä.

Tilanteen korjaamiseksi Yhdistyneet kansakunnat eli YK on vuodesta 2000 lähtien hyväksynyt turvallisuusneuvostossa useita päätöslauselmia, joiden tavoitteena on suojata naisia ja tyttöjä aseellisissa selkkauksissa ja konflikteissa ja saattaa seksuaaliseen väkivaltaan syylliset vastuuseen teoistaan.

Naisten voimaannuttaminen ja sukupuolten tasa-arvo ovat avaimia seksuaalisen väkivallan lopettamiseen. Konflikteissa väkivaltaa kokeneet naiset pitää nähdä selviytyjinä, ei pelkinä uhreina. Naisten on voitava osallistua kaikkien päätöksentekoon ja rauhanrakennukseen tasa-arvoisesti miesten kanssa.

KONFLIKTIEN VAIKUTUKSIA NAISIIN JA TYTTÖIHIN

ÄITIYSKUOLLEISUUS

Kuolemat 100 000
synnytystä kohti

Konfliktimaissa &
konflikteista toipuvissa
maissa

Maailmanlaajuisesti

MAANOMISTUSOIKEUDET

Prosenttimäärä naisista, jotka voivat
lain mukaan omistaa maata.

Konfliktimaissa &
konflikteista toipuvissa
maissa

Maailmanlaajuisesti

Tieto on kerätty
seitsemästä konfliktimaasta ja
konflikteista toipuvasta maasta

Tieto on kerätty 74 kehitys- ja
teollisuusmaasta

Konfliktit ja sodat vaikuttavat eri tavoin miehiin ja naisiin

KUVA: UN WOMEN/RYAN BROWN

KOULUTUS

Tyttöjen osuus peruskoulun aloittavista

Konfliktimaissa & konflikteista toipuvissa maissa

76%

Maailmanlaajuisesti

91%

KOULU

LAPSIIVIOLIITOT

Monissa konfliktimaissa lapsiavioliittojen määrät ovat maailman korkeimpia.

20–24-vuotiaiden naisten prosenttimäärä jotka ovat menneet naimisiin alle 18-vuotiaina.

45 %

Somalia

52 %

Guinea

55 %

Mali

68 %

Keski-Afrikan tasavalta

BOKO HARAMIN VANKINA

Useissa konflikteissa ääriliikkeet ovat tietoisesti valinneet naiset ja tytöt kohteikseen.

Vuonna 2014 maailman huomio kiinnittyi Boko Haram -terroristijärjestöön, kun se sieppasi yli 200 nigerialaista koulutyttöä. Tapahtuma synnytti maailmanlaajuisen liikkeen vaatimaan tyttöjen vapauttamista.

Niin Nigeriassa kuin muualla, esimerkiksi Irakissa ja Malissa, ääriliikkeet ovat tietoisesti valinneet naiset ja tytöt kohteikseen. Naisia ja tyttöjä pakotetaan naimaan sieppaajansa ja raiskaajansa tai heidät myydään orjiksi.

Tänään jo yli 2 000 tyttöä ja naista on siepattu Boko Haramin seksiorjiksi Nigeriassa. Kansainvälinen yhteisö vaatii heidän vapauttamistaan ja turvallista paluuta koteihin. Mutta kun tytöt ovat palanneet, miten heille käy? Mitä tapahtuu raiskausten seurauksena syntyneille lapsille ja heidän nuorille äideilleen?

HUSSAINAN TARINA

Hussaina Dahiru oli vasta 15-vuotias, kun Boko Haramin taistelijat sieppasivat hänet kotoaan Nigerian Madagalista toukokuussa 2015. Hussaina vietiin kolmentoista muun tytön kanssa Sambisan metsään ja pakotettiin yhden kapinallisen vaimoksi. Miehellä oli jo ennestään kolme muuta vaimoa. Pian Hussaina tuli raskaaksi.

“Elämä kapinallisten luolassa oli sortavaa ja sietämätöntä”, Hussaina kertoi UN Womenin edustajille, kun hän oli onnistunut pakenemaan Boko Haramilta.

Ruokaa ei juurikaan ollut ja rangaistukset olivat ankaria. Lapsivaimoja rangaistiin myös miestensä tekemisistä.

”Jos aviomiehesi ei osallistunut operaatioon, sinulle ei annettu ruokaa.”

Hussaina Dahiru kertoi, kuinka Boko Haram piti vangittuja naisia ja tyttöjä kurissa jatkuvalla väkivallalla. Pakorytykset olivat lähes mahdottomia.

Helmikuussa 2016 Hussaina oli raskaana, eikä kestänyt enää päivittäistä terroria ja nälkää. Hän otti riskin ja onnistui pakenemaan yön pimeydessä. Hän

KELAA SITÄ

Naisia ja tyttöjä ei pidä nähdä vain uhreina, vaan merkittävänä voimavarana rauhan ja vakauden rakentamisessa. Naisia tarvitaan väkivaltaisten ääriliikkeiden torjumiseen.

Sukupuolten tasa-arvon etusijalle asettaneet valtiot ovat vähemmän haavoittuvia väkivallan puhjetessa tai ääriliikkeiden uhatessa. Viimeisimmät tutkimukset vahvistavat, että myös rauha on kestävämpää, kun naiset saavat osallistua rauhanneuvotteluihin. Pohdi parin kanssa tai ryhmässä, millaista syrjintää naiset ja tytöt maailmassa kohtaavat ja mistä sukupuolten epätasa-arvo johtuu.

juoksi koko yön ja aamunkoitteessa hänet löydettiin ja toimitettiin turvaan. Lastensuojeluverkoston työntekijä toimitti traumatisoituneen Hussainan UN Womenin avustuspalveluun.

Hussainan tarina ei koskaan saanut onnellista loppua. Kaksi kuukautta pakonsa jälkeen hän kuoli synnytyksessä. Hussainan lapsi jäi eloon ja on sukulaisnaisen huostassa. Vaikka hän saa apua, ei perhe ja yhteisö vielä ole päättänyt, voidaanko lapsi pitää. Boko Haramin taistelijoiden tekemien raiskausten seurauksena syntyneitä lapsia ympäröi voimakas stigma, ja usein yhteisö torjuu heidät.

APUA UUDEN ELÄMÄN ALKUUN

YK:n tasa-arvojärjestö UN Women auttaa yhdessä avustusjärjestöjen kanssa Boko Haramin sieppamia nigerialaisia tyttöjä ja naisia rakentamaan elämänsä uudelleen. Naisille ja tytöille tarjotaan niin hätäapua, psykososiaalista tukea kuin mahdollisuuksia hankkia kestävää toimeentulo ankarien koettelemusten jälkeen.

”Useimmat heistä ovat menettäneet perheensä, johon he voisivat tukeutua, ja heillä on lapsia, jotka heidän on nyt elätettävä”, kertoo UN Womenin edustaja Fatou Ndiaye.

Hän sanoo, että jotkut vapautuneista haluavat kouluttautua, mutta useimmat tarvitsevat välittömän toimeentulon lähteen palatakseen normaalielämään. Siksi heitä opastetaan hankkimaan käytännön taitoja kuten räätälintöitä, kutomista, maanviljelyä ja yrityksen perustamista.

**Naiset ja tytöt
ovat joutuneet
ääriliikkeiden
kohteeksi monissa
konflikteissa.**

VAINON KOHTEENA

Sodat ja konfliktit lisäävät seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun kohdistuvaa vainoa.

FAKTA

HOMOSEKSUAALISUUS ON KIELLETTYÄ 76 MAASSA

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeusloukkaukset ovat monissa maissa jokapäiväisiä, ja konfliktin aikana ne voivat edelleen kärjistyä.

Homoseksuaalisuus on yhä kiellettyä 76 maassa, ja viime vuosina seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia on rajoitettu edelleen uusilla laeilla monissa valtioissa.

Vainoa pakenevien hlbt-ihmisten tilanne on erityisen vaikea siksi, että usein myös maat, joista turvapaikkaa haetaan, vainoavat seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä. Vapaamielisemmistä maista (myös Suomesta) turvapaikkaa hakevia homoja käännytään maihin, joissa homoudesta rangaistaan.

KUOLEMANTUOMIO ULKONÄON PERUSTEELLA

Homofobia ja transfobia tarkoittavat tosiasioihin perustumatonta vihaa, pelkoa, inhoa, vastenmielisyyttä tai syrjintää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia ihmisiä tai kyseisiä ilmiöitä kohtaan. Ilmiönä ne ovat verrattavissa seksismiin ja rasismiin.

Konflikteissa hetero-maskuliinisuuden korostuminen lisää homo- ja transfobiaa ja siten kaventaa hlbt-ihmisten vapautta entisestään. Esimerkiksi Irakissa aseistetut kuolemanpartiot ovat tietoisesti etsineet uhreikseen miehiä, jotka eivät ole tarpeeksi ”miehekkäitä” tai joita epäillään homoseksuaalisuudesta. Tappamisen perusteena voi olla pelkkä ulkonäkö, esimerkiksi hiusten pituus tai vaatetus.

Seksuaalista väkivaltaa käytetään sodankäynnin tietoisena taktiikkana useissa konflikteissa. Sen uhriksi joutuvat naisten ja tyttöjen lisäksi myös hlbt-ihmiset, jotka voivat joutua hyökkäyksen kohteeksi niin armeijoiden kuin yhteisön taholta.

Tapahuneesta rikoksesta raportoiminen on vaikeaa kaikille seksuaalisen väkivallan uhreille. Homoil- ja transsukupuolisille oikeuden saaminen voi olla vielä vaikeampaa seksua-

liseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin liittyvän häpeän, syrjivän lainsäädännön ja pelon vuoksi. Esimerkiksi sotilaiden raiskaamaksi joutunut mies saattaa joutua itse syytetyksi lakien perusteella, jotka kieltävät samaa sukupuolta olevien seksisuhteet.

SUKUPOULEN MONINAISUUS YMMÄRRETTÄVÄ

Aiemmin konflikteihin liittyvän seksuaalisen ja muun väkivallan tutkimus oli sukupuolisokeaa, eikä tunnistanut väkivallan suurimman kohderyhmän – naisten – kokemuksia. Viimeisten parinkymmenen vuoden aikana kansainvälinen yhteisö on herännyt naisiin kohdistuvan väkivallan laajamittaisuuteen kriiseissä ja konflikteissa.

Jotta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kokemaan väkivaltaan voidaan puuttua, on käsitystä sukupuolen moninaisuudesta laajennettava. Sukupuoli tulisi ymmärtää laajemmin kuin perinteisenä jakona naisiin ja miehiin.

Tämä auttaa ehkäisemään sukupuolittunutta väkivaltaa, joka konflikteissa kohdistuu miehiin, homoihin, lesboihin, trans- ja intersukupuolisiin ihmisiin, joiden suojelu konflikteissa, pakolaisuuden aikana ja konfliktinjälkeisessä jälleenrakennuksessa on jäänyt riittämättömäksi.

Mikä HLBTI?

HlbtI-kirjainyhdistelmä viittaa sekä sukupuoli- että seksuaalivähemmistöihin: homot, lesbot, biseksuaalit/bi-ihmiset, transihmiset ja intersukupuoliset. Kirjainyhenteestä on eri versioita riippuen siitä, mihin ryhmiin halutaan viitata.

KUVA: UNHCR/D. KASHAVELOV

NAISET, MIEHET, PAKOLAISUUS

Pakolaiseksi joutuminen merkitsee eri asioita naisille ja miehille, tytöille ja pojille.

Kansainvälistä apua tarvitsevien ihmisten määrä on kolminkertaistunut viimeisen vuosikymmen aikana. YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n mukaan maailmassa on yli 65 miljoonaa ihmistä, jotka ovat joutuneet jättämään kotinsa konfliktien ja väkivallan vuoksi.

Vain pieni osa pakolaisista tulee Suomen kaltaisiin vau-raisiin maihin, joilla on taloudelliset edellytykset huolehtia heidän turvallisuudestaan ja toimeentulostaan.

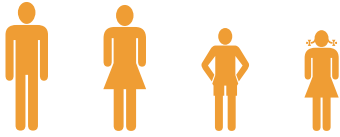
Köyhät maat kantavat suurimman vastuun pakolaisten

vastaanottamisesta. Useimmat kotoaan paenneet elävät maan sisäisinä pakolaisina, pakolaisleireillä tai lähimaissa.

SUKUPUOLI VAIKUTTAA KOKEMUKSIIN

Sotaa pakoont lähteneistä kolme neljäsosaa on naisia ja lapsia. Kokemus pakolaisuudesta on erilainen naisille ja miehille, pojille ja tytöille.

Miehet ja nuoret pojat lähetetään usein pois konfliktialueilta ensimmäisenä, koska he ovat välittömässä vaa-

65,3

MILJOONAA

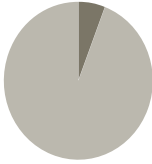
pakolaista ja turvapaikanhakijaa

YLI

50 %

pakolaisista on alaikäisiä lapsia

6 %

pakolaisista on Euroopassa, suurin osa kehitysmaissa

Eniten pakolaisia vastaanottavat maat

1. Turkki
2. Pakistan
3. Libanon
4. Iran
5. Etiopia
6. Jordania

Tilanne kesäkuussa 2016. Lukuihin sisältyvät turvapaikanhakijat ja maansisäiset pakolaiset.

Lähde: UNHCR

rassa joutua tapetuiksi tai pakkovärvetyiksi aseellisiin ryhmittymiin. Esimerkiksi useimmat Eurooppaan saapuneista turvapaikanhakijoista olivat aluksi miehiä. Naisille ja tytöille pakomatka vaarallisia reittejä pitkin on vaikeampaa, ja matkustamista pidetään lähtömaissa miehille turvallisempänä ja helpompana.

Naisille pakeneminen konfliktialueelta ei merkitse välttämättä turvattua elämää, sillä naiset ja tytöt joutuvat pelkäämään seksuaalista ja muuta sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa myös pakomatalla. Ihmissalakuljettajat kiristävät naisilta seksiä ruokaa tai suojelua vastaan. Monet naisista ovat raskaana ja joutuvat kokemaan turvattoman synnytyksen pakomatalla.

Hlbt-i ihmiset eli seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat joutuvat häirinnän, hyväksikäytön ja väkivallan kohteeksi valtioiden rajoilla, poliisiasemilla, pidätyskeskuksissa ja pakolaisleireillä. Monesti näitä ongelmia ei tunnisteta, koska ne jäävät raportoimatta seksuaaliseen suuntautumiseen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun kohdistuvan stigman vuoksi.

MENETETTY LAPSUUS

Pakolaiseksi joutuminen vaikuttaa eri tavoin myös nuoriin poikiin ja tyttöihin. Syyrian pakolaisten keskuudessa on havaittu, että pakolaisuuden pitkittyessä poikien riski joutua lapsityövoimaksi ja tyttöjen riski joutua lapsiavioliittoon kasvaa.

Naisten kokemat vastoinkäymiset vaikuttavat lapsiin. Erityisesti monet poikalapset yrittävät omaksua aikuisen miehen roolia suojellakseen äitejään. Jos naiset eivät voi osallistua tasa-arvoisesti työelämään ja elannon hankkimiseen, voi perheen elättäjän tehtävä langeta alaikäiselle lapselle.

Tyttöjen elämää pakolaisuudessa varjostavat erityisesti lapsiavioliitot. Kolmasosa syyrialaisista pakolaistyöistä on joutunut naimisiin lapsena. Avioliiton solmimiskä on laskenut pakolaisuuden alettua, kun köyhtyneet perheet yrittävät kohentaa talouttaan myötäjäisillä ja vähentämällä ruokittavien perheenjäsenten määrää.

NYT PUHUVAT PAKOLAISET

Kolme nuorta pakolaista kertoo,
miksi he joutuivat jättämään
entisen elämänsä.

NAHIMANA FAINESI:

Lähdin pakoon, kun näin ihmisten kuolevan

“Tämä on jo toinen kerta kun elän leirillä, toinen kerta kun pakenen suojellakseni itseäni”, **Nahimana Fainesi** kertoo.

Nahimana pakeni Burundista heinäkuussa 2015 ja on siitä lähtien asunut Lusendan pakolasleirillä Kongon demokraattisessa tasavallassa. Hän haluaa tehdä selväksi, että pakolaiseksi lähdetään vain painavasta syystä.

ZAAD AL KHAIR:

Haluan kertoa maailmalle, mitä Syyriassa tapahtui

Zaad Al Khair joutui jättämään kotinsa Syyrian Dara'an alueella ja elää nyt äitinsä ja isänsä kanssa pakolaisleirillä Jordaniassa.

”Sinä päivänä kun pakenimme, emme löytäneet veljiäni ja siskoani. Olin kotona vanhempieni kanssa. Pakenimme naapureidemme kanssa tulituksien keskellä. Oli hyvin vaarallista. Jätimme osan perheestä

SUBHI NAHAS:

Pelkäsin, että minut raiskataan ja tapetaan

Pienessä syyrialaiskaupungissa kasvanut **Subhi Nahas** tiesi aina olleensa erilainen.

”Kun perheeni ja lähiyhteisö sai tietää, että olen homo, pahimmat pelkoni kävivät toteen. Useimmat heistä olivat sitä mieltä, että minun kaltaiseni homot pitäisi laittaa sairaalaan tai vankilaan – tai tappa.”

Sodan alkaessa Syyriassa alettiin vainota seksuaalivähemmistöihin kuuluvia. Vuonna 2012 Subhi joutui itse kohteeksi.

”Minä lähdin, koska tuntemattomat ihmiset alkoivat tunkeutua toisten koteihin ja hyökätä naimattomien naisten kimppuun. He tulivat sisään veisten kanssa. Ennen naisten tappamista he raiskasivat heidät. Kun näin tällaista tapahtuvan ja ihmisten kuolevan, lähdin pakoon yksivuotiaan poikani kanssa.”

Vaikeista oloista ja pakolaisuudesta huolimatta Nahimanalle ei tulisi mieleenkään luovuttaa.

”Aina on oltava valmis likaamaan kätensä tavoitteidensa saavuttamiseksi ja perheensä ruokkimiseksi. Onnellisuus alkaa meistä itsestämme.”

KUVA: UN WOMEN/CATIANNÉ TIJERINA

taaksemme. Myöhemmin kuulimme, että yksi veljistäni oli tapettu. Veljeäni ei tapettu yksin, monia naisia ja lapsia myös tapettiin. Sinä päivänä monet äidit olivat surullisia.”

Leirillä Zaad opiskelee englantia ja haaveilee tulkin urasta. Kaikkein eniten hän haluaisi kuitenkin palata kotiin.

”Olemme väsyneitä. Elämme ilman Syyriaa, mikä on todella vaikeaa. Jos joku voi auttaa Syyriaa, pyydän, auttakaa. Auttakaa syyrialaisia pääsemään takaisin Syyriaan. Se on kotini.”

KUVA: UN WOMEN/CHRISTOPHER HERWIG

”Sotilaat pysäyttivät bussin, jolla olin menossa yliopistolle. Meidät vietiin eristettyyn taloon, jossa meidät pahoinpideltiin. Pelkäsin, että joku heistä – tai he kaikki yhdessä – raiskaavat ja tappavat minut. Samat ihmiset, jotka tuomitsevat meidät erilaisuutemme vuoksi, ovat usein samoja, jotka tekevät meille seksuaalisia julmuuksia”, Subhi Nahas kertoi YK:n turvallisuusneuvostolle muutamaa vuotta myöhemmin.

Kun Syyrian hallitusta vastaan taisteleva äärijärjestö ISIS sai kaupungin haltuunsa, hlbt-ihmisten vainoaminen kiihtyi ja homoja alettiin tappaa.

”Teloituksissa sadat kaupunkilaiset, jopa lapset, hurrasivat innoissaan kuin kyseessä olisi ollut hääjuhla.

Jos uhri ei kuollut, kun hänet heitettiin alas talon katolta, paikalliset asukkaat kivittivät hänet kuoliaaksi. Tämän piti olla minunkin kohtaloni.”

Subhi onnistui pakenemaan ensin Libanoniin ja sitten Turkkiin, mutta häntä taistelijat jatkoivat hänen jahtaamistaan. Sattuman kautta hän pääsi lopulta Yhdysvaltoihin ja sai jäädä maahan. Nyt hän toimii muiden seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien pakolaisten oikeuksien puolesta.

”Toiveeni on, että jos tarpeeksi monet ihmiset avaavat suunsa, useammat hlbt-pakolaiset pääsevät vapauteen.”

KUVA: ORAM ORGANIZATION FOR REFUGEE, ASYLUM & MIGRATION/FURKAN HANCIOGLU

RAUHAA TASA-ARVOISESTI

Naisten oikeuksiin ja osallistumismahdollisuuksiin investoiminen on yksi tehokas keino estää sotia ja rakentaa rauhaa.

Rauhan aikaansaaminen ei ole helppoa pitkän konfliktin jälkeen. Noin puolet rauhansopimuksista epäonnistuu viiden vuoden sisällä sopimuksen syntymisestä ja kolmasosa sopimuksista ei koskaan toimeenpanna.

Genevessä toimiva Graduate Institute on tutkinut syvällisesti 40 rauhanprosessia vuosina 2011–2015. Instituutin tutkimuksen mukaan niissä rauhanprosesseissa, joissa naiset ovat vaikuttaneet merkittävästi neuvotteluihin, on suurempi todennäköisyys, että rauhansopimus saadaan aikaiseksi kuin niissä, joissa naisilla on ollut vähäinen vaikutus tai ei ollenkaan vaikutusta.

Tarkemmin ottaen niissä rauhanprosesseissa, joissa naiset ovat olleet mukana ja ovat vaikuttaneet, rauhansopimus on lähes aina saatu aikaan.

Naisten merkityksellinen osallistuminen rauhanneuvotteluihin vaikuttaa myös rauhan kestävyYTEEN. YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin vuonna 2015 teettämän globaalien tutkimuksen mukaan naisten istuessa rauhanneuvottelupöydissä rauhansopimus kestää kaksi vuotta 20 % todennäköisemmin ja 15 vuotta 35 % todennäköisemmin kuin ilman, että naiset olisivat mukana.

KUVA: MARIA JAIN

KELAA SITÄ!

Rita Martin on lapsuutensa maan sisäisten pakolaisten leirillä viettänyt rauhanrakentaja. Lue, miten hän rakentaa rauhaa kotimaassaan Etelä-Sudanissa: www.unwomen.fi/oppimisymparisto

Naisilla oli vahva rooli Kolumbian rauhanprosessissa, minkä vuoksi pitkistä sisällissodasta kärsineiden naisten oikeudet ja erityistarpeet huomioidaan rauhansopimuksessa.

KUVA: UN WOMEN

Lisäksi naisten merkityksellinen osallistuminen tutkimusten mukaan edistää rauhansopimusten toimeenpanoa.

SOTIEN RATKOMINEN ON KALLISTA, EHKÄISEMINEN HALPAA

Valtavan inhimillisen kärsimyksen lisäksi sodat ja konfliktit tulevat kalliiksi. YK:n kehitysohjelman UNDP:n mukaan rauhanvälityksen hinta konfliktin ehkäisemiseksi on keskimäärin 10 % kustannuksesta, joka kuluisi sodan jälkeiseen jälleenrakennukseen.

Syyrian konflikti on yksi aikamme suurimmista inhimillisistä katastrofeista. Yli puolet syyrialaisista on joutunut jättämään kotinsa sodan ja väkivallan vuoksi. Kriisin ratkaisemiseen ja humanitaariseen apuun Syyriassa sekä sen lähialueilla on käytetty tähän mennessä jo miljardeja euroja. Uuden rahoituksen tarve pelkästään vuodelle 2017 on noin 7,5 miljardia euroa. Varsinaisen rauhansopi-

muksen jälkeisen jälleenrakennuksen hintalappu on vielä laskematta.

Koska sotien ennaltaehkäiseminen on halvempaa kuin jo syttyneen konfliktin ratkominen, ovat kehitysapua antavat maat viime vuosina suunnanneet apua hauraisiin valtioihin, jotka eivät pysty vastaamaan kansalaisten perustarpeisiin ja ovat alttiita konfliktien syttymiselle.

Tästä avusta kuitenkin vain muutama prosentti on kohdennettu rauhanrakennukseen, ja vain 6 % hauraisiin valtioihin suunnatusta avusta on kohdennettu pääasiallisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien edistämiseen.

UN Womenin globaalin tutkimuksen mukaan mitä edistyneempi maa on sukupuolten tasa-arvon suhteen, sitä vähemmän on todennäköistä, että maa käyttää voimakeinoja toista maata vastaan. Samaan tapaan naisten turvallisuus on yksi luotettavimmista mittareista kuvamaan maan rauhanomaisuutta.

PÄIVÄTYÖKERÄYS 2017

KUVA: JACO ROETS

”EMME VOI VOITTAA, JOS PUOLET JOUKKUEESTA EI OLE MUKANA PELISSÄ”.

PHUMZILE MLAMBO-NGCUKA,
UN WOMENIN PÄÄJOHTAJA

PALLO PYÖRIMÄÄN!

Nyt pelataan yhteiseen maaliin – tavoitteena tasa-arvo

Päivätyökeräys on koko koulun yhteinen ponnistus ja arvokas suomalainen perinne. Onhan koulusi mukana taksvärkkipäivässä? Annetaan tänä vuonna yhdessä maailman tytöille oikeus tavoitella unelmiaan ja elää vapaana ilman väkivaltaa.

Etelä-Afrikassa jalkapallo rakentaa tyttöjen itsetuntoa ja auttaa heitä suojautumaan väkivallalta ja

hiv-tartunnalta. Tämä on mahdollista UN Womenin tuella. Osallistu päivätyökeräykseen – laitetaan pallo pyörimään tyttöjen oikeuksien puolesta!

Lue lisää ja ilmoita koulusi mukaan:
www.unwomen.fi/pallopyorimaan